

SAMRÅDSHANDLING

Vägplan för E10 vid Kiruna nya centrum

Kiruna kommun, Norrbottens län

2017-09-12

TRV 2016/4236

Objekt 880865

Trafikverket

Postadress: Trafikverket, Box 809, 971 25 Luleå

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådshandling, Vägplan för ny E10 vid Kiruna nya centrum

Författare: Leif Wiklund, Sweco

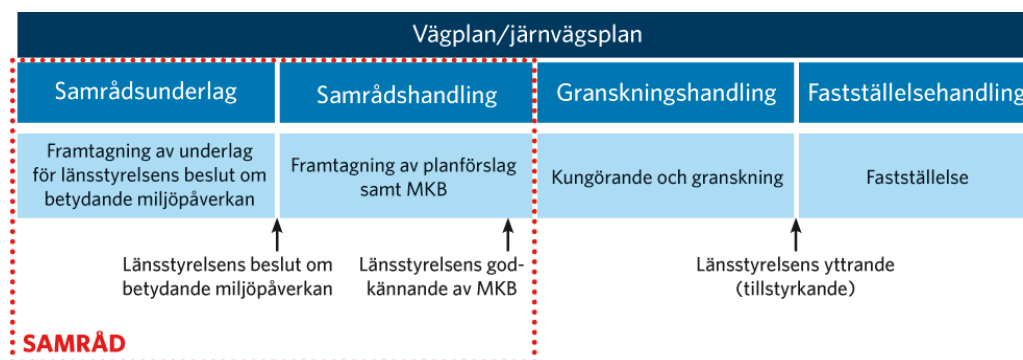
Dokumentdatum: 2017-09-12

Ärendenummer: TRV 2016/4236

Kontaktperson: Annika Larsson

1. Bakgrund

Ett vägprojekt ska planeras enligt en särskild planläggningsprocess. Under processen sker samråd vid flera tillfällen. Denna samrådshandling ingår i skedet framtagning av planförslag samt MKB.

Planläggningsprocessen för projekt med betydande miljöpåverkan

Vägplan E10 vid Kiruna nya centrum är en kompletterande vägplan till den redan laga kraftvunna arbetsplanen för ny E10 i Kiruna. Förutsättningarna i Kiruna har ändrats sedan arbetsplanen för ny E10 togs fram, det visade sig bland annat att kommunens utvecklingsplan och Trafikverkets arbetsplan för ny E10 inte blev helt samstämmiga. Tillsammans med övriga ändrade förutsättningar gjorde detta att Trafikverket beslutade att en ny vägplan skulle tas fram för sträckan genom nya centrum. Trafikverket behöver tillsammans med Kiruna kommun se över planeringen och samordna sina planer med varandra.

Kompletterande vägplaner tas också fram för anslutning av Kurravaaravägen och Hjalmar Lundbohmsvägen till E10 samt för vissa gång- och cykelvägar och passager.

Föreliggande förslag till ny E10 överensstämmer med Kiruna kommuns fördjupade översiktsplan för Kiruna centralort och med kommunens utvecklingsplan, båda från 2014. Kvartersstrukturen i utvecklingsplanen har varit styrande för hur den nya vägen dras. Kiruna kommuns arbete med utformning av den nya staden pågår.

Nya E10 skall erbjuda god funktion för såväl det nationella och internationella transportbehovet samt för anslutning till Kiruna stad. Ändamålet är också att fånga de behov och anspråk som ställs på väg E10 utifrån kommunal och statlig planering, så att utformningen kan anpassas till önskad funktion. Befintlig väg E10 är riksintresse, och ny E10 kommer att vara av riksintresse för kommunikationer.

Trafikverket har under hösten/vintern 2016 tagit fram ett samrådsunderlag för E10 vid Kiruna nya centrum. Efter genomförda samråd har Trafikverket valt att gå vidare med samrådsunderlagets väglinje E i den fortsatta planläggningen.

Det är det alternativ som anses har mest samhällsekonomisk vinning och stödjer planerna för Kiruna nya centrum. Alternativet har god måluppföljning och uppfyller flertalet hänsynsmålerna samt utgångspunkter i Kiruna. Det är också det alternativ som förespråkas av Länsstyrelsen Norrbotten och Kiruna kommun. De olika alternativen och motiv till val redovisas i PM Bortval.

Länsstyrelsen har beslutat att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan, vilket innebär vissa formella krav på samrådet samt att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska tas fram.

Mer information om projektet finns på Trafikverkets webbplats <http://www.trafikverket.se/kiruna>

2. Vägförslaget

Den planerade sträckan är 2,1 km lång. Förutom ny E10 ingår en stor cirkulationsplats, fem planskilda passager och två gång- och cykelvägar i vägplanen.

Vägsträckningen, placering och utformning av gång- och cykelvägar, portar m.m. har utretts under planläggningsprocessen. Utredda och bortvalda alternativ redovisas i PM Bortval.

En översigtskarta som visar den väganläggning som föreslås i vägplanen finns i bilaga 1. Där visas också förslag på nya enskilda och kommunala vägar.

Vissa delar av befintliga vägar kommer att dras in från allmänt underhåll och funktionen ersätts av nya anläggningar. Där vägar rivs återställs marken till liknande sin omgivning.

Produktionskostnaden inklusive marklösen, byggherrekostnader och osäkerheter beräknas till 162 Mkr ± 20 %.

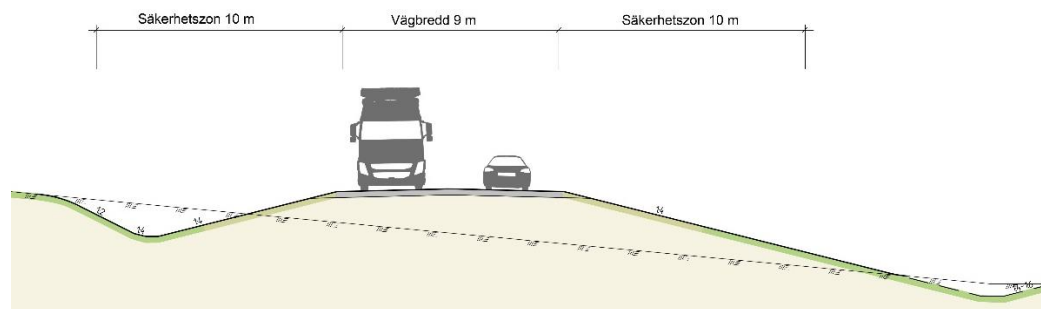
2.1. Planerad sträckning

Den nya sträckningen ansluter till befintlig E10 söder om Tuolluvaara. En ny cirkulationsplats med fem anslutningar planeras strax norr om den befintliga cirkulationsplatsen. Nya anslutningar av Lombolleden (väg 870, befintlig E10 västerut) samt de kommunala vägarna Malmvägen och Tuolluvaaravägen byggs till cirkulationsplatsen. Den nya E10 och väg 870 kommer att bli statlig väg.

Vägen går vidare mot nordväst strax utanför det område som planeras för kvartersbebyggelse enligt Kiruna kommuns utvecklingsplan. Sträckan går över Tuolluvaara gruvområde söder om gruvlavarna, över en del av den befintliga golfbanan och förbi den befintliga bågskyttebanan. Sträckningen är förenlig med kommunens planerade tomt för ett eventuellt sameparlament.

Vägplanen slutar där tidigare fastställda planer tar vid, i skogsområdet öster om Kurravaaravägen.

Den nya E10 byggs som tvåfältsväg och blir 9 meter bred och belagd. Referenshastigheten blir 80 km/timme, lägre hastighet närmast cirkulationsplatsen. Nya anslutningar anpassas till de befintliga vägarna.

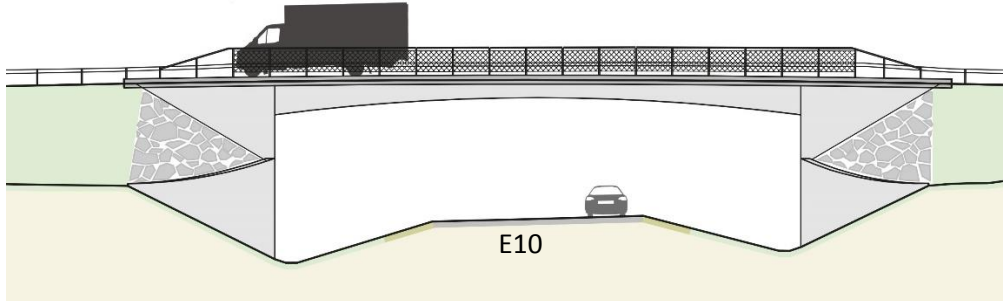
Föreslagen normalsektion för E10

2.2. Planskilda passager

Inga korsningar eller anslutningar i plan, förutom cirkulationsplatsen, planeras längs E10. Vägen kommer att kunna passeras planskilt. Luftfartsvägen ansluts i plan till Lombolleden.

Två broar över ny E10 ingår i vägplanen. Broarna föreslås bli plattrambroar av betong.

- *Gröna stråket* är en bro för gång- och cykeltrafik, vintertid även skidor, hundspann och skoter, som ger kontakt mellan parkstråket genom nya centrum och TGA-området. Bron blir 8 meter bred.
- *Centrum-Tuolluvaarastråket* går mellan nya centrum och Linbanevägen. Stråket blir en bro med två körfält för biltrafik samt gång- och cykelväg, och ansluts till kommunala gator på ömse sidor av E10. Bron blir 11 meter bred.

Föreslagen bro över E10 vid Centrum–Tuolluvaarastråket

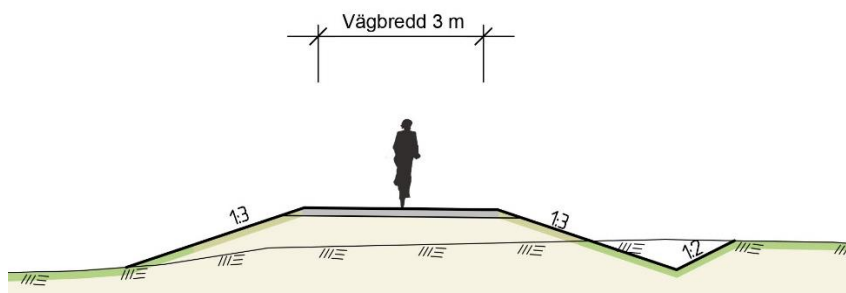
Tre planskilda passager för gång- och cykeltrafik ingår i vägplanen. Även dessa föreslås bli plattrambroar av betong med 5 meter fri bredd i porten. Fri höjd varierar mellan 2,7 och 3,5 meter beroende på planerad användning.

- Vid den nya cirkulationsplatsen byggs två portar för gång- och cykeltrafik under Lombolleden resp. E10 för trafik mellan södra industriområdet/Malmsvägen och Tuolluvaara. Porten under E10 kan även användas för skotertrafik/pistmaskin.
- Mellan bågskyttebanan och golfbanan byggs en port under E10 som ger tillgänglighet till golf- och bågskyttebana och skogsmarkerna. Passagen kommer också att kunna användas för ridning och skotertrafik.

2.3. Gång- och cykelvägar

Två gång- och cykelvägar ingår i vägplanen. Vägarna blir belagda och förses med belysning.

- En gång- och cykelväg mellan Tuolluvaaravägen och Malmsvägen, med anslutning till Luftfartsvägen. Vägen går söder och öster om den nya cirkulationsplatsen med portar under E10 och Lombolleden och ger möjlighet till trafiksäker passage förbi cirkulationsplatsen. Denna gång- och cykelväg kommer att bli kommunal.
- En gång- och cykelväg i skogsområdet på E10:ans södra sida mellan nya centrum och Kurravaaravägen. Vägen ansluts också till port under E10. Vägen sammanbinder nya centrum med dels rekreationsområdena kring Varggropen och dels det planerade bostadsområdet vid Jägarskolan. Denna gång- och cykelväg kommer att bli statlig.

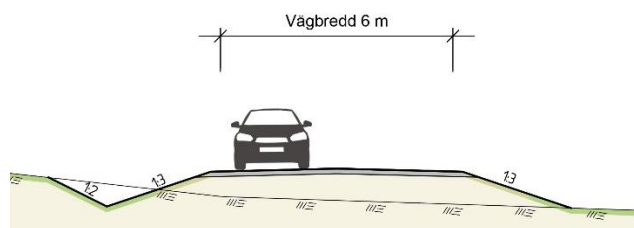
Föreslagen normalsektion friliggande gång- och cykelväg

2.4. Kommunala och enskilda vägar och anslutningar

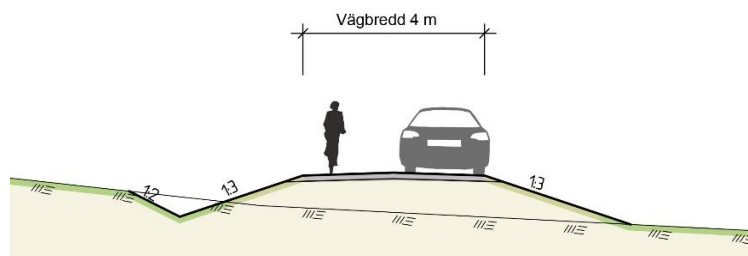
Tre kommunala eller enskilda vägar illustreras i vägplanen. Dessa vägar ingår inte i fastställelsen av vägplanen utan hanteras i annan ordning, och kan komma att utformas och placeras på annat sätt. De ersätter befintliga vägar som stängs då nya E10 byggs.

- En väg nordöst om E10 från Linbanevägen till Gröna stråket ger tillgänglighet för fordonstrafik till TGA-området. Denna väg kommer förmodligen att bli kommunal.
- En enskild väg norr om E10 från Kurravaaravägen för fordonstrafik till bågskyttebanan och golfbanan. Vägen får mötesplatser var 200:e meter.
- En ny enskild anslutning mellan Luftfartsvägen och Lombololeden.

Anslutningarna till fastigheterna Linbanan 2 (XL-Bygg) och Snorre 1 (Necab) kommer att flyttas.

Föreslagen normalsektion ersättningsväg till TGA-området. Anslutningen till Luftfartsvägen utförs på samma sätt men med bredden 7 meter. Dessa två vägar blir belagda.

Föreslagen normalsektion ersättningsväg till bågskyttebanan och golfbanan. Vägen blir grusväg.

2.5. Gestaltning av vägförslaget

Gestaltningen av vägförslaget har följt med i projektet enligt Trafikverkets planprocess. Under arbetsplaneskedet 2013 gjordes ett genomarbetat gestaltungsprogram för hela den nya dragningen av E10. Vägförslaget har efter det förändrats och ytterligare gestaltungsprogram har tagits fram.

Förändringen av sträckan förbi Kiruna nya centrum är ytterligare en omarbetning till gestaltungsprogrammet från arbetsplanen. De övergripande gestaltungsprinciperna därifrån gäller även sträckan förbi Kiruna nya centrum. De detaljerade principerna är omarbetade för att passa platsen och samspela med de andra ändringarna. Alla dessa gestaltungsprinciper kan läsas i gestaltungsprogrammet för E10 vid Kiruna nya centrum.

Till exempel föreslås alla GC-portar längs hela sträckan utformas enligt samma gestaltungsprincip, med en perforerad corténstålplåt som belyses från baksidan, se illustration. Plåten blir då både utsmyckning och funktionsbelysning.

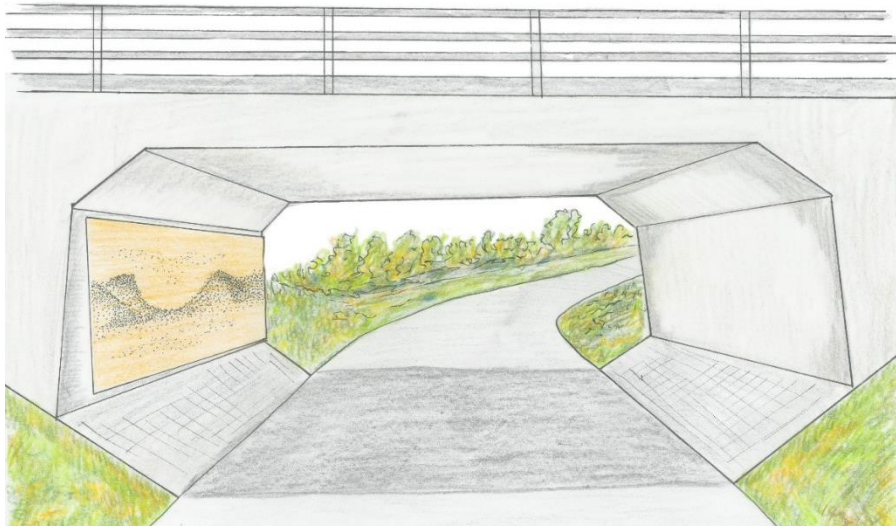

Illustration av möjlig utformning av GC-portarna

Cirkulationsplatsen vid Kiruna nya centrum ska fungera som en entréplats men fortfarande sammankopplas med övriga cirkulationsplatser längs E10 förbi Kiruna. Cirkulationens skala och form gör dock att gestaltningen behöver vara mer storskalig än övriga cirkulationsplatser.

Gestaltningssidén är att jobba med höjdförändringar som öppnar och sluter trafikrummet. Dessa höjder kan sedan förstärkas med buskplanteringar och detaljer som tar upp cortenstålet från portarna och övriga cirkulationer.

3. Miljö

3.1. Markanvändning och landskapsbild

Området för den nya vägen präglas av närheten till Kiruna och av den tidigare gruvdriften i Tuolluvaara. En stor del av sträckan berör bebyggda eller anlagda områden.

Mellan XL-Bbygg och Tuolluvaara finns ett *skogsområde* med våtmarkskaraktär och lövvegetation.

Industri och handel – I anslutning till Tuolluvaaravägen ligger byggvaruhandeln XL-Bbygg. Söder om Malmvägen och i anslutning till väg 870 finns idag ett industriområde. På området finns flertalet industribyggnader, baracker och enklare kontorsbyggnader.

Gokartbanan består av en snirklig asfalterad bana med grus runt om och en konstgräsbana för radiostyrda bilar. Intill banorna finns ett antal baracker.

Dessa tre områden saknar värden för landskapsbild.

Tuolluvaara gruvområde (TGA-området) består idag av ett inhägnat dagbrott, äldre och yngre industribyggnader, två gruvlavar, gråbergssupplag och en större yta med yngre slyvegetation som tidigare var sandmagasin. Gruvlavarna är landmärken för hela staden, och dagbrottets kant och de äldre tegelbyggnaderna har en värdefull karaktär. I övrigt har området inga värden för landskapsbild.

Kiruna golfbana är en klassisk golfbana av klippt gräs med konstgjorda kullar och dammar. Landskapet är öppet med utblick norrut.

Väster om golfbanan går vägen genom *skogsmark* med äldre barrskog. De större tallarna är naturvärdesträd och deras karaktär gör att de är värdefulla för landskapsbild i området.

När utvecklingsplanen genomförs uppstår positiva konsekvenser för landskapsbilden i området i och med att den nya stadsdelen med genomtänkt hus- och landskapsarkitektur ersatt dagens begränsade landskapsvärden. Den nya E10 är anpassad till formerna i det nya landskapet, planeras i samband med den nya bebyggelsen och påverkar utpekade landskapsvärden i liten grad. Ett gestaltungsprogram tas fram i vägplanen där principer för utformning av de olika delarna i väganläggningen läggs fast.

De befintliga verksamheterna på gokartbanan, delar av golfbanan och TGA-området kan inte finnas kvar i sin nuvarande lokalisering på grund av nya E10 och Kiruna kommuns framtida exploatering av området.

3.2. Naturmiljö

I västra delen går den nya vägen genom ett skogsparti med många äldre tallar spridda över området. En naturvärdesinventering har genomförts. Delar av skogsområdet har getts naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde. Ett fåtal av tallarna kommer att behöva avverkas.

Växtlokaler för fridlysta lummerväxter berörs av vägplanen. Den påverkan som planen medför bedöms vara liten. Samråd har skett med länsstyrelsen, som delar Trafikverkets uppfattning om att artskyddsdispens inte behöver sökas.

Stora delar av sträckan berör marker som saknar naturvärden.

Vägplanen bedöms medföra små konsekvenser för naturmiljön.

3.3. Friluftsliv

Kiruna omges i norr av sammanhängande grön- och naturområden som nyttjas flitigt under hela året. I anslutning till vägplanen ligger Kiruna golfbana och en bågskyttebana. Skogsområdet väster om golfbanan används idag för skoteråkning, men någon officiell led finns inte i området.

Delar av golfbanan tas i anspråk av vägen. Även kommunens utvecklingsplan gör intrång i samma del av golfbanan, som kommer att behöva läggas om.

E10 blir en barriär i området men tillgänglighet till markerna norr om E10 kommer att tillgodoses genom de planerade passagerna.

Vägplanen bedöms medföra små konsekvenser för friluftsliv förutom intrånget på golfbanan som medför måttliga konsekvenser.

3.4. Kulturmiljö

Hela Kiruna omfattas av riksintresse för kulturmiljövård, "Kiruna-Kiirunavaara (BD 33)". Riksintresset omfattar hela Kiruna med omnejd, och karaktärsbyggnader (bland annat gruvlavarna vid Tuolluvaara) och stadsdelar pekas ut inom riksintresset. Några av dessa utpekade värden i riksintresset bedöms inte påverkas av vägplanen.

En arkeologisk utredning utfördes år 2005. Ett fåtal kulturhistoriska lämningar påträffades i området, och ingen av dem påverkas av vägplanen.

Konsekvenserna för kulturmiljön bedöms som små.

3.5. Boendemiljö och övrig bebyggelse

Endast ett bostadshus finns inom 100 meter från vägen, nära befintlig E10 i Tuolluvaara. Detta hus kan komma att behöva bullerskyddsåtgärder. I övrigt finns fler bostadshus i Tuolluvaara och på Furuvägen ca 200 meter från nya E10. En karta med beräknad bullerutbredning med ny väg utan skyddsåtgärder finns i bilaga 2. Trafikverket har en riktlinje "Buller och vibrationer från trafik på väg och järnväg" som tillämpas vid

planläggning. Den innehåller riktvärden för buller och vibrationer och bygger på de riktvärden för buller som riksdagen beslutat om för bostäder vid nybyggd eller väsentligt ombyggd infrastruktur.

Fastigheterna Linbanan 2 (XL-bygg) och Snorre 1 (Necab) ligger närmare den nya E10. På södra industriområdet finns också byggnader, mest garage och förråd, som ligger relativt nära de nya väganläggningarna.

På TGA-området finns industribyggnader som kommer att behöva rivras, både i samband med byggandet av nya centrum och byggandet av E10. Några byggnader, bland annat gruvlavarna och två äldre tegelbyggnader, kommer att finnas kvar.

Den planerade kvartersbebyggelsen i Kirunas nya centrum kommer enligt vad som redovisas i utvecklingsplanen att ligga som närmast ca 50 meter från nya E10. Kommunen har också planer på en utveckling av TGA-området för kultur och rekreation.

Tillgängligheten till befintlig bebyggelse kommer att bestå. Konsekvenserna för boendemiljö och befintlig bebyggelse som finns kvar bedöms som små.

Vid planeringen av de nya stadskvarteren måste hänsyn tas till trafikbuller från E10.

3.6. Rennäring

Kiruna omges av riksintressen för rennäring, som dock inte bedöms beröras av planen. Skogsområdet i vägplanens västra del är en mindre del av ett nyckelområde för Gabna sameby. Skogen söder om E10 bedöms inte bli tillgänglig för renbete.

I ett tidigare skede har en analys gjorts av hur rennäringen påverkas av förändringarna i Kiruna. Samebyn har förordat den nu valda linjen.

Vägplanen bedöms medföra små konsekvenser för rennäringen eftersom små ytor påverkas i ett stadsnära läge med liten betydelse för rennäringen.

3.7. Naturresurser

Vägplaneområdet berör beviljat undersökningstillstånd för järnmalm. Malmen närmast vägen anges av LKAB ligga norr om den föreslagna vägkorridoren. Vägsträckningen ligger på ett område med fyllnadsmassor, som inte bedöms som intressant för brytning av LKAB. Hela Kiruna med omnejd omfattas även av riksintresse för värdefulla ämnen och material.

Det bedrivs inget jord- eller skogsbruk i omgivningarna kring vägplaneområdet.

Riksintresset bedöms påverkas i liten omfattning. Vägplanen bedöms ge små effekter på nu kända mineraltillgångar.

3.8. Transport av farligt gods

Väg E10 är en primär transportled för farligt gods. Farligt gods är exempelvis brandfarliga vätskor, giftiga gaser och explosiva ämnen.

Länsstyrelsen i Norrbotten har utarbetat skriften *Riktlinjer för skyddsavstånd till transportleder för farligt gods* (2015) med rekommenderade skyddsavstånd mellan bebyggelse och transportled för farligt gods. För ort med gruvdrift är det 40 meter till "normalkänslig verksamhet" (t.ex. småhus, kontor, småindustri) respektive 120 meter till "känslig verksamhet" (t.ex. bostäder i flera våningar, skolor, vårdlokaler). Detta ger begränsningar för kommunens planering för framtida centrum. För befintlig bebyggelse upprätthålls skyddsavstånden, med ett mindre avsteg för en byggnad på TGA-området som håller 36 meter till E10. Skyddsavstånden visas på karta i bilaga 3.

3.9. Masshantering och förorenade områden

Området för ny E10 har undersökts med avseende på föroreningar i marken. Oljerelaterade föroreningar och metaller har påträffats. De aktuella halterna är relativt låga och större delen av massorna i området kan användas inom vägprojektet, som klassas som mindre känslig markanvändning. I enstaka provpunkter påträffades högre föroreningshalter och dessa massor kommer att schaktas bort och deponeras som icke farligt avfall. Kompletterande provtagning och analys kommer att göras under byggskedet.

Vid projekteringen har massbalans eftersträvat, men har inte kunnat uppnås när hänsyn tagits till kommunens planer i området. Överskottsmassor kommer att uppkomma. Massor som uppfyller kraven på material i olika delar av anläggningen återanvänds dock i möjligaste mån inom projektet för att minska över- och underskott.

3.10. Störningar och påverkan under byggtiden

Under byggtiden kommer anläggningsarbeten med tunga maskiner att pågå i området. Transporter med material till och från bygget kommer att trafikera de befintliga vägarna. Störningar uppstår i form av intrång, buller, luftföroreningar, vibrationer, damning samt risk för utsläpp som kan förorena mark och vatten. Detta innebär en tillfällig påverkan för dem som vistas i området eller nyttjar vägnätet.

Det är sannolikt att byggandet av E10 kommer att pågå samtidigt som anläggningsarbeten för nya centrum. Verksamheterna kan bli omfattande, men antalet närboende är litet.

Trafikverket ställer krav på sina entreprenörer vad gäller kvalitet, miljö, riskhantering, trafiksäkerhet och elsäkerhet samt arbetsmiljö och sociala krav. För byggbuller finns riktvärden från Naturvårdsverket att förhålla sig till.

3.11. Klimatpåverkan

Anläggning av ny transportinfrastruktur genererar klimatpåverkan och energianvändning. Materialtillverkning, byggskedet, drift och underhåll bidrar i olika omfattning till förbränning av fossila bränslen vilket genererar utsläpp av bland annat koldioxid.

En klimatkalkyl har utförts i samrådsunderlagsskedet där alternativens klimatpåverkan beräknas. Klimatkalkylen utvecklas i vägplanens senare skede.

4. Ledningar

På TGA-området och Linbanan 2 som direkt berörs av den nya vägen finns ledningar för el och VA. Vägen korsar också ett flertal befintliga ledningsstråk för el, VA, fjärrvärme och optokabel som försörjer Tuolluvaara och övrig bebyggelse och anläggningar kring den nya vägen. På golfbanan finns ett ledningsnät för el och bevattning. Det pågår utredning om det finns fler ledningar än de hittills kända i området. Ett separat PM avseende ledningar har tagits fram och delgetts ledningsägarna.

De ledningar som påverkas av vägen kommer att läggas om i samråd med ledningsägare så funktionen säkerställs. Det kommer att behövas nya dagvattenledningar från vägen, där inte vägen avvattnas via öppna diken. Även nya kablar för vägbelysning behövs.

Vägen kan också komma att påverka det ledningsnät som planeras för den nya centrumbebyggelsen.

5. Fortsatt arbete

Efter detta samråd fortsätter arbetet med vägplanen. Synpunkter från samrådet tas tillvara under arbetet. Miljökonsekvensbeskrivningen färdigställs och ska godkännas av länsstyrelsen. När så skett kan vägplanen göras klar för kungörande och granskning. Under granskningstiden finns också möjlighet att lämna synpunkter på hela planen. Vägplanen fastställs sedan av Trafikverkets funktion för juridik och planprövning. När planen är fastställd följer en överklagandetid innan planen vinner laga kraft.

En laga kraftvunnen vägplan ger Trafikverket rätt att ta mark i anspråk för att bygga vägen.

Arbetena kan komma att kräva olika tillstånd eller dispenser, t.ex. för vattenverksamhet eller uppläggning av massor. Detta utreds i senare skeden.

6. Bilagor

1. Översiktskarta
2. Bullerutbredning
3. Skyddsavstånd

TRAFIKVERKET

Trafikverket, Box 809, 971 25 Luleå. Besöksadress: Sundsbacken 2-4.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 0243- 750 90 T

www.trafikverket.se